

og meget interessante Forhandlinger om de forskellige Principper i vor Jordlovgivning, er det vanskeligt at sige noget nyt. Forholdet er dog det, at der i de her foreliggende to Jordlovsforslag er fremsat Principper, man hidtil ikke har kendt i vor Jordlovgivning, og som, hvis de føres ud i Praksis, vil være ensbetydende med, at man kommer ind paa en bedre og mere fast Form; og en Form, der er overkommelig for Staten i Fremtiden.

Det forekommer mig, at det, baade her i Rigsdagen og ude i Landet, naar man har talt om Jordspørgsmaalet, næsten udelukkende har drejet sig om det stærke Krav om Jord, der er fremkommet, efter som Udviklingen skred frem, og Befolkningen forøgedes. Og dette stærke Krav har man forvekslet med det egentlige Jordspørgsmaal. Det er dette Krav, man har søgt at imødekomme paa forskellig Maade, ogsaa ved de Lovforslag, der her er blevet drøftet. Men ved at imødekomme dette Krav løser man ikke Jordspørgsmaalet. Det har nemlig ikke noget med dette Krav at gøre. Jeg tager ikke i Betænkning at udtale, at netop den Maade, hvorpaa man indtil Dato har søgt at imødekomme dette Krav, har bevirket, at den egentlige Løsning af Jordspørgsmaal vil blive betydelig vanskeligere, naar man en Gang kommer til at staa overfor det. Forholdet er det, som det ogsaa er paavist gentagne Gange, at eftersom disse Love fremkom, Jorden blev mere udparcelleret og Befolkningstætheden øgedes, steg Jorden rent automatisk i Pris. Fortsætter man ad den Vej, man nu er inde paa, vil det betyde, at man i en Opgangsperiode giver den private Mand, man overlader Jorden til, en Gevinst eller en Chance, og fortsætter man Lovgivningen i en Nedgangsperiode, er det Staten, der kommer til at bære Risikoen.

Denne Chance kan man i nogen Grad maale efter de forskellige Beretninger om Salg. Fra 1902 til 1907, det vil sige omtrent fra det Tidspunkt, da vi begyndte paa den egentlige Statshusmandslovgivning, var Priserne pr. Td. Hartkorn for den Jord, der har været underkastet Salg, steget for Jord og Bygninger til 10 156 Kr. Den steg i 1908 til 12 369 Kr., og saa bliver den ved at stige jævnt, indtil man i 1919 var kommet op paa 27 344 Kr., altsaa 2½ Gang er Prisen steget i Løbet af 16—18 Aar. Nu vil man selvfølgelig fra anden Side fremhæve, at denne Prisstigning gælder ikke Jorden alene, men i nok saa høj Grad Bygningerne. Det gør dog i og for sig lige meget. Det er Staten, der gennem denne Lovgivning har

laant Penge ud til Jord og ogsaa laant Penge ud til Opførelse af Bygninger. Ved den Prisstigning, der sker, foregaar der da det, at den første Besidder ganske roligt sidder og indkasserer den Konjunkturgevinst, der følger med. Og hvis man tager Salgssummerne for den rene Jord — Tallene der er ikke saa korrekte, fordi man i en længere Aarrække ikke har haft Opgørelser derfor — viser det sig af den Statistik, jeg nævnte i Gaar, og som Landbrugsminister Anders Nielsen i sin Tid indsamlede, at samtlige de Statshuse, der var oprettet fra 1900 til 1910, altsaa efter de to første Statshusmandslove, havde kostet 6 570 Kr. pr. Td. Hartkorn for den nøgne Jord. Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen nævnte i Gaar et Tal 10 000 Kr. pr. Td. Hartkorn, som han mente var Salgsprisen nu. Jeg har ikke været i Stand til at kontrollere det, men jeg er tilbøjelig til at tro, at det ikke slaar meget fejl.

I det første Tilfælde ligger der for dem, der har begyndt i rette Tid, en ret betydelig Gevinst, som Staten ved sine Laan og ved sin Støtte har sat den enkelte i Stand til at indvinde. I det andet Tilfælde ligger der en ret betydelig Gevinst for dem, der i Forvejen er i Besiddelse af Jorden. Hvis vi nu vil fortsætte ad denne Vej — og det er jo den højtærede Ministers Mening, at man skal fortsætte —, vil det ganske simpelt betyde, at i Løbet af kort Tid vil den enkelte i Stedet for at han har haft en Chance, faa en Risiko, men samtidig vil Statens Risiko blive øget ganske betydeligt. Den højtærede Minister, der er i den Grad forelsket i den Form for Lovgivning, vil let komme til at gøre sig selv en Bjørnetjeneste. Thi hvis det viser sig, ikke alene at Statens Udlaan bliver betydelige, men ogsaa, at Statens Tab ikke bliver saa ganske smaa gennem de Jordlove, vi behandlede i Gaar, da vil det være en Hindring for, at Rigsdagen for Fremtiden vil betræde disse Veje, da vil man stadig, hver Gang der er Tale om en Jordlovgivning, stille det op som et Skræmmebillede, man ikke kan komme udenom.

Derfor synes jeg, at ingen Tid har været saa gunstig til at gaa over til den Form for Jordlovgivning, mit Parti her har foreslaaet, som denne. Der er en ret betydelig Forskel i Principperne, det indrømmer jeg. Medens man tidligere i højeste Grad hævdede den enkeltes Ret til Jorden, medens i Forgaars i ganske særlig Grad Sønderjydernes Repræsentanter stod og talte om Slægtens Ret til Jorden, om Slægtens Jord, hævder vi fra vor Side absolut Samfundets Ret overfor den enkelte. Det er